

Nazwa przedmiotu:

Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne.

mgr Olaf Hamberger
Instytut Prawa Cywilnego
Zakład Postępowania Cywilnego
hambergerolaf@gmail.com

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa!

(zob. Regulamin Studiów oraz Zarządzenie nr 18/2017 Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UW r. z dnia 27 lipca 2017 r.)

Warunki zaliczenia

Podstawą zaliczenia zajęć są:

- Praca pisemna na zakończenia postępowania zabezpieczającego;
  - 10 pytań testowych (10 pkt)
  - 2 pytania otwarte (6 pkt)
  - Napisanie wybranego wniosku o zabezpieczenie (6 pkt)
- Praca pisemna na zakończenie postępowania egzekucyjnego;
  - 10 pytań testowych (10 pkt)
  - 2 pytania otwarte (6 pkt)
  - Napisanie wybranego pisma (wniosek o wszczęcie egzekucji, skarga na komornika, pozew o zwolnienie spod egzekucji) (6 pkt)
- Czas trwania to 1h .

Skala ocen

2.0 – [0 - 11) pkt.

3.0 – [12 - 14) pkt.

3.5 – [15 - 16) pkt.

4.0 – [17 - 18) pkt.

4.5 – [19 - 20) pkt.

5.0 – [21 - 22] pkt.

Plan zajęć:

- Podstawy udzielenia zabezpieczenia.
- Wszczęcie i przebieg postępowania zabezpieczającego.
- Właściwość sądu. Wymogi formalne wniosku. Rozpoznanie wniosku.
- Doręczenia. Ograniczenia zabezpieczenia.
- Orzekania o kosztach postępowania zabezpieczającego.
- Sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Plan zajęć:

- Podział tytułów egzekucyjnych
- Tytuły egzekucyjne pochodzące od sądów powszechnych
- Pozasądowe tytuły egzekucyjne
- Wszczęcie postępowania klauzulowego (Wszczęcie postępowania klauzulowego na wniosek; Nadanie klauzuli wykonalności z urzędu).
- Przebieg postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności
- Wydanie dalszego tytułu wykonawczego
- Wydanie tytułu wykonawczego w miejsce utraconego
- Tryb weryfikacji rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu klauzulowym

Plan zajęć:

- Zastrzeżenie ograniczenia egzekucji (839 319,778 783).

Plan zajęć:

- Egzekucja z ruchomości.
- Egzekucja z wynagrodzenia za pracę.
- Egzekucja z wierzytelności z rachunków bankowych.
- Egzekucja z innych wierzytelności i innych praw majątkowych.

Plan zajęć:

- Egzekucja z nieruchomości. Uproszczona egzekucja z nieruchomości.
- Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości.
- Egzekucja przez zarząd nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym dłużnika.

Plan zajęć:

- Zawieszenie postępowania egzekucyjnego.
- Umorzenie postępowania egzekucyjnego.
- Zakończenie postępowania egzekucyjnego.

Plan zajęć:

- Kazusy
- Zaliczenie

Literatura:

Podstawowym źródłem wiedzy jest **Kodeks postępowania cywilnego**. Student obowiązany jest posiadać aktualne wydanie k.p.c. na każdych zajęciach (forma papierowa lub elektroniczna).

Literatura:

- Meritum. Postępowanie cywilne, pod red. E. Marszałkowskiej-Krześ, Warszawa 2017 (najbardziej aktualny oraz najbardziej obszerny) – pozycja dostępna w czytelni WPAiE;
- Postępowanie cywilne. Skrypt Becka, pod. red. I. Gil, Warszawa 2017;
- Postępowanie cywilne. Pytania egzaminacyjna. Tablice, pod. red. I. Gil, Warszawa 2015,
- Postępowanie cywilne, pod red. E. Marszałkowskiej-Krześ, Warszawa 2013 (w części nieaktualny);
- Postępowanie cywilne w zarysie, W. Broniewicz, I. Kunicki, A. Marciniak, Warszawa 2016;
- Postępowanie cywilne, J. Jodłowski, J. Lapierre, T. Misiuk-Jodłowska, Z. Resich, K. Weitz, Warszawa 2016.

Postępowanie zabezpieczające

Postępowanie zabezpieczające, uregulowane w KPC jako odrębna, druga Część, stanowi wprawdzie postępowanie pomocnicze, ale niewątpliwie ma charakter samodzielnego postępowania. Pomocniczy charakter postępowania zabezpieczającego wiąże się z tym, że umożliwia osiągnięcie celu prowadzonego postępowania poprzez udzielenie zabezpieczenia. Sąd może udzielić zabezpieczenia na każdym etapie postępowania, także przed jego wszczęciem.

Podstawy udzielenia zabezpieczenia:(Art. 730KPC)

§ 1. W każdej **sprawie cywilnej** podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

§ 2. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił.

Sprawa cywilna –art. 1 w zw. za art. 13 § 2 KPC

Art. 1 Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne).

Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia może wystąpić każda strona lub uczestnik postępowania, a także interwenienci. W każdym zaś z postępowań (tj. w procesie i w postępowaniu nieprocesowym) z wnioskiem takim może wystąpić prokurator (w przypadku, gdy wymaga tego ochrona praworządności, praw obywateli lub interesu społecznego (por. [art. 7](#) KPC) oraz RPO (por. [art. 8](#) KPC).

Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Proces

W procesie występują dwie strony, czynna (powodowa) i bierna (pozwana), a każda z tych stron jest uprawniona do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia. W procesie z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia może wystąpić powód, pozwany, jak i interwenient uboczny oraz interwenient główny.

Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Proces

W sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy z wnioskiem o zabezpieczenie mogą występować inspektorzy pracy, zaś w sprawach o ochronę interesów konsumentów - powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów.

Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Proces

Organizacje pozarządowe mogą złożyć wniosek o udzielenie zabezpieczenia w sprawach o roszczenia alimentacyjne oraz o ochronę konsumentów, jeżeli ich zadania statutowe nie polegają na prowadzeniu działalności gospodarczej.

Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Proces

Podobnie: kierownicy ośrodków pomocy społecznej, kierownicy powiatowego centrum pomocy rodzinie, stowarzyszenia twórcze a także Przewodniczący Komisji Papierów Wartościowych i Giełd.

Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Postępowanie
nieprocesowe

o udzielenie zabezpieczenia może wystąpić nie tylko uczestnik, ale także zainteresowany (w kwestii rozumienia pojęcia zainteresowanego por. komentarz do [art. 510 KPC](#)).

Warunki uzasadniające udzielenie zabezpieczenia

1. uprawdopodobnienie roszczenia, oraz
2. uprawdopodobnienie istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Uprawdopodobnienie art. 243 KPC

Przepis nie wymaga udowodnienia roszczenia i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Wystarczające jest uprawdopodobnienie obu tych podstaw zabezpieczenia.

Pojęcie interesu prawnego

Art.. 76 KPC - Kto ma interes prawny w tym, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść jednej ze stron, może w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji przystąpić do tej strony (interwencja uboczna).

Pojęcie interesu prawnego

Art.. 189 KPC - Powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Pojęcie interesu prawnego

Art. 479 [98] KPC - Interes prawny w zabezpieczeniu środka dowodowego istnieje, gdy brak żądanego zabezpieczenia uniemożliwia lub poważnie utrudnia przytoczenie lub udowodnienie istotnych faktów, jak również, gdy zachodzi ryzyko zniszczenia środka dowodowego lub opóźnienie w uzyskaniu środka dowodowego może uniemożliwić lub poważnie utrudnić osiągnięcie celu postępowania dowodowego, lub gdy z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy.

Pojęcie interesu prawnego

Art. 479 [129] § 2 KPC - Interes prawny istnieje, gdy pozwany:

- 1) czynności, których dotyczy powództwo uznał za naruszenie patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji;
- 2) nie potwierdził w należycie wyznaczonym przez powoda terminie, że czynności, których dotyczy powództwo, nie stanowią naruszenia patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji.

Wyjątki od zasady konieczności uprawdopodobnienia interesu prawnego:

- zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych (art. 753 KPC),
- zabezpieczenie roszczeń z tytułu renty, sumy potrzebnej na koszty leczenia, z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę życia żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz o zmianę uprawnień objętych treścią dożywocia na dożywotnią rentę etc. (art. 753(1) KPC),
- zabezpieczenie roszczenia o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistością (art. 10 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece),

Wyjątki od zasady konieczności uprawdopodobnienia interesu prawnego:

Art.. 730¹ § 2¹. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia uważa się za uprawdopodobniony, gdy żądającym zabezpieczenia jest powód dochodzący należności zapłaty z tytułu transakcji handlowej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, w przypadku gdy wartość tej transakcji nie przekracza siedemdziesięciu pięciu tysięcy złotych, a dochodzona należność nie została uregulowana i od dnia upływu terminu jej płatności upłynęły co najmniej trzy miesiące.

Rodzaje zabezpieczeń

Konserwacyjne - polega ono na utrzymaniu istniejącego stanu rzeczy na czas określony w postanowieniu, nie zmierza do zaspokojenia roszczenia, na przykład art. 747 KPC

Rodzaje zabezpieczeń

Nowacyjne - polega na tymczasowym uregulowaniu stosunków prawnych i faktycznych na czas trwania postępowania rozpoznawczego (art. 753 KP C, 753(1) KPC.)

Granice zabezpieczenia

zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, albowiem pozostaje to w sprzeczności z celem postępowania zabezpieczającego, którym jest udzielenie **tymczasowej ochrony prawnej**.

Granice zabezpieczenia

Wyjątki od zasady wyrażonej w komentowanym przepisie przewidziane są w art. 753, 753¹, 754, 755 § 2¹ KPC, art. 152 ust. 1 PrGeolog.

Na wniosek, z urzędu

Zabezpieczenie udzielane jest na wniosek, a w wypadkach, w których postępowanie może być wszczęte z urzędu – także z urzędu.

Termin na wniesienie pisma

Udzielając zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania w sprawie, sąd wyznacza termin, w którym pismo wszczynające postępowanie powinno być wniesione pod rygorem upadku zabezpieczenia. Termin ten nie może przekraczać dwóch tygodni.

Sąd właściwy

Do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji. Jeżeli nie można ustalić takiego sądu, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma być wykonane postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, a z braku tej podstawy lub w przypadku, w którym postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia miałyby być wykonane w okręgach różnych sądów – sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia zgłoszony w toku postępowania rozpoznaje sąd tej instancji, w której toczy się postępowanie, z wyjątkiem przypadku, gdy sądem tym jest Sąd Najwyższy. Wtedy o zabezpieczeniu orzeka sąd pierwszej instancji.

Rozpoznanie wniosku

Do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji. Jeżeli nie można ustalić takiego sądu, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma być wykonane postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, a z braku tej podstawy lub w przypadku, w którym postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia miałyby być wykonane w okręgach różnych sądów – sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia zgłoszony w toku postępowania rozpoznaje sąd tej instancji, w której toczy się postępowanie, z wyjątkiem przypadku, gdy sądem tym jest Sąd Najwyższy. Wtedy o zabezpieczeniu orzeka sąd pierwszej instancji.

Wymogi formalne dla wniosku

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a nadto zawierać:

- 1) wskazanie sposobu zabezpieczenia, a w sprawach o roszczenie pieniężne także wskazanie sumy zabezpieczenia;
- 2) uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek.

Wymogi formalne dla wniosku

Jeżeli wniosek o udzielenie zabezpieczenia złożono przed wszczęciem postępowania, należy nadto zwięźle przedstawić przedmiot sprawy.

Wymogi formalne dla wniosku

suma zabezpieczenia nie może być wyższa od dochodzonego roszczenia liczonego wraz z odsetkami do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz z kosztami wykonania zabezpieczenia. Suma ta może obejmować także przewidywane koszty postępowania.

Rozpoznanie

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli ustawa przewiduje rozpoznanie wniosku na rozprawie, należy ją wyznaczyć tak, aby rozprawa mogła odbyć się w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku.

Granice rozpoznania

Sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie.

Doręczenie postanowień

Wydane na posiedzeniu niejawnym postanowienie o odmowie udzielenia zabezpieczenia, jak również postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, które podlega wykonaniu przez organ egzekucyjny, oraz dalsze postanowienia dotyczące tego zabezpieczenia są doręcza tylko uprawnionemu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Doręczenia obowiązanemu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, które podlega wykonaniu przez organ egzekucyjny dokonuje ten organ równocześnie z przystąpieniem do wykonania tego postanowienia.

Doręczenie postanowień

Ww stosuje się także do postanowień w przedmiocie zabezpieczenia przez obciążenie nieruchomości hipoteką przymusową. Doręczenia obowiązanemu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia dokonuje sąd prowadzący księgę wieczystą równocześnie z doręczeniem orzeczenia w przedmiocie wniosku o wpis hipoteki

Zażalenie na postanowienie

§ 1. Na postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

§ 2. Zażalenie rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, w składzie trzech sędziów.

§ 3. Sąd może uchylić zaskarżone postanowienie tylko gdy zachodzi nieważność postępowania.

Uchylenie lub zmiana postanowienia

Obowiązany może w każdym czasie żądać uchylenia lub zmiany prawomocnego postanowienia, którym udzielono zabezpieczenia, gdy odpadnie lub zmieni się przyczyna zabezpieczenia. Jeżeli obowiązany złoży na rachunek depozytowy Ministra Finansów sumę zabezpieczenia żadaną przez uprawnionego we wniosku o udzielenie zabezpieczenia, zabezpieczenie upada. Przepis [art. 754¹ § 3](#) stosuje się odpowiednio.

Uchylenie lub zmiana postanowienia

- Przed wydaniem postanowienia w przedmiocie uchylenia lub ograniczenia zabezpieczenia sąd wysłucha uprawnionego.
- Wniesienie zażalenia na postanowienie uchylające lub zmieniające postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia wstrzymuje wykonanie postanowienia.

Egzekucja

Jeżeli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podlega wykonaniu w drodze egzekucji, do wykonania tego postanowienia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym, z tym jednak, że sąd nadaje postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia klauzulę wykonalności z urzędu. W razie zbiegu zabezpieczenia udzielonego przez sąd i organ administracyjny przepisy [art. 773](#) i [art. 774](#) nie mają zastosowania, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w [art. 751](#).

Egzekucja

Jeżeli z uwagi na swą treść postanowienie podlega wykonaniu w inny sposób, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące tego sposobu. Podstawą przeprowadzenia postępowania jest wtedy postanowienie zaopatrzone z urzędu przez przewodniczącego we wzmiankę o wykonalności.

Egzekucja

Jeżeli wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu zostało uzależnione od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego, powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu, sąd nadaje mu klauzulę wykonalności albo przewodniczący zaopatruje je we wzmiankę o wykonalności, po złożeniu kaucji.

Upadek zabezpieczenia

Jeżeli wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu zostało uzależnione od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego, powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu, sąd nadaje mu klauzulę wykonalności albo przewodniczący zaopatruje je we wzmiankę o wykonalności, po złożeniu kaucji.

Upadek zabezpieczenia

§ 1. W razie prawomocnego zwrotu albo odrzucenia pozwu lub wniosku, oddalenia powództwa lub wniosku albo umorzenia postępowania, zabezpieczenie upada.

§ 2. Zabezpieczenie upada również, gdy zostało udzielone przed wszczęciem postępowania, jeżeli uprawniony nie wystąpił we wszczętym postępowaniu w sprawie o całość roszczenia lub też wystąpił o roszczenia inne niż to, które zostało zabezpieczone.

§ 3. W sprawach wymienionych w § 1 i § 2 przepis [art. 754¹ § 3](#) stosuje się odpowiednio.

Koszty postępowania

O kosztach postępowania zabezpieczającego sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego później powstałych rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia.

Koszty postępowania

Jeżeli postanowienie, w którym udzielono zabezpieczenia, zostało wydane przed wszczęciem postępowania w sprawie, a uprawniony nie zachował wyznaczonego mu terminu do jej wszczęcia, obowiązany może w terminie dwóch tygodni od upływu tego terminu złożyć wniosek o przyznanie mu kosztów. W tym terminie wniosek taki może zgłosić uprawniony, jeżeli nie wytoczył sprawy dlatego, że obowiązany zaspokoił jego roszczenie.

Roszczenie odszkodowawcze

Jeżeli uprawniony nie wniósł pisma wszczynającego postępowanie w wyznaczonym terminie albo cofnął pozew lub wniosek, jak również gdy pozew lub wniosek zwrócono albo odrzucono albo powództwo bądź wniosek oddalono lub postępowanie umorzono, a także w przypadkach wskazanych w [art. 744 § 2](#), obowiązanemu przysługuje przeciwko uprawnionemu roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od dnia jego powstania.

Sposoby zabezpieczeń

Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych następuje przez:

- 1) zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunku bankowego albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego;
- 2) obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową;
- 3) ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania nieruchomości, która nie ma urządzonej księgi wieczystej lub której księga wieczysta zaginęła lub uległa zniszczeniu;

Sposoby zabezpieczeń

Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych następuje przez:

- 4) obciążenie statku albo statku w budowie hipoteką morską;
- 5) ustanowienie zakazu zbywania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
- 6) ustanowienie zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym obowiązanego albo zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego obowiązanego.

Niedopuszczalność zabezpieczenia

Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych przeciwko Skarbowi Państwa jest niedopuszczalne.

Ograniczenia w zabezpieczeniu

Zabezpieczenie nie może obejmować rzeczy, wierzytelności i praw, z których egzekucja jest wyłączona.

Nieważność czynności prawnej

§ 1. Czynność prawna obowiązanego dokonana wbrew zakazowi zbywania lub obciążania nieruchomości, która nie ma urządzonej księgi wieczystej lub której księga wieczysta zaginęła lub uległa zniszczeniu, jest nieważna.

§ 2. Czynność prawna dokonana wbrew zakazowi zbywania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu jest nieważna, jeżeli dokonano wpisu w księdze wieczystej ostrzeżenia o zakazie zbywania tego prawa.

Zabezpieczenie alimentów

§ 1. W sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu obowiązanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej. W sprawach tych podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia.

§ 2. W wypadkach wymienionych w § 1 sąd z urzędu doręcza stronom odpis postanowienia o zabezpieczeniu.

Upadek zabezpieczenia

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej albo jeżeli sąd inaczej nie postanowi, zabezpieczenie udzielone według przepisów niniejszego tytułu upada po upływie dwóch miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, albo od uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu apelacji lub innego środka zaskarżenia wniesionego przez obowiązane od orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, chyba że uprawniony wniósł o dokonanie czynności egzekucyjnych.

Upadek zabezpieczenia

W sprawach, w których udzielono zabezpieczenia przy zastosowaniu [art. 747 pkt 1 lub 6](#), zabezpieczenie upada, jeżeli uprawniony w terminie miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie albo od uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu apelacji lub innego środka zaskarżenia wniesionego przez obowiązanego od orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, nie wniósł o dokonanie dalszych czynności egzekucyjnych.

Na wniosek obowiązanego sąd wydaje postanowienie stwierdzające upadek zabezpieczenia w całości albo w części.

Roszczenie niepieniężne

Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może:

Roszczenie niepieniężne

- 1) unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania;
- 2) ustanowić zakaz zbywania przedmiotów lub praw objętych postępowaniem;
- 3) zawiesić postępowanie egzekucyjne lub inne postępowanie zmierzające do wykonania orzeczenia;
- 4) uregulować sposób roztoczenia pieczy nad małoletnimi dziećmi i kontaktów z dzieckiem;
- 5) nakazać wpisanie stosownego ostrzeżenia w księdze wieczystej lub we właściwym rejestrze.

Upadek zabezpieczenia

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej albo sąd inaczej nie postanowi, zabezpieczenie udzielone według przepisów niniejszego tytułu upada po upływie dwóch miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu, albo od uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu apelacji lub innego środka zaskarżenia wniesionego przez obowiązanego od orzeczenia uwzględniającego roszczenie, które podlegało zabezpieczeniu. Na wniosek obowiązanego sąd wydaje postanowienie stwierdzające upadek zabezpieczenia w całości albo w części.

Opinia prywatna sporządzona na zlecenie wnioskodawcy jako sposób uprawdopodobnienia roszczenia o ochronę praw z patentu – case nr 1

Złożenie przez uprawnionego ekspertyzy prywatnej stanowi uprawdopodobnienie roszczenia w rozumieniu art. 730 KPC. Postępowanie zabezpieczające jest bowiem postępowaniem przyspieszonym i względnie odformalizowanym, w związku z tym nie wymaga powołania przez wnioskodawcę dowodu z opinii biegłego w ścisłym rozumieniu przepisów postępowania cywilnego.

Postanowienie SA w Łodzi z dnia 16.5.2012 r., I ACa 642/12, niepubl.

Opinia prywatna sporządzona na zlecenie wnioskodawcy jako sposób uprawdopodobnienia roszczenia o ochronę praw z patentu – case nr 1

Złożenie przez uprawnionego ekspertyzy prywatnej stanowi uprawdopodobnienie roszczenia w rozumieniu art. 730 KPC. Postępowanie zabezpieczające jest bowiem postępowaniem przyspieszonym i względnie odformalizowanym, w związku z tym nie wymaga powołania przez wnioskodawcę dowodu z opinii biegłego w ścisłym rozumieniu przepisów postępowania cywilnego.

Postanowienie SA w Łodzi z dnia 16.5.2012 r., I ACa 642/12, niepubl.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia w sprawie o zaniechanie posługiwania się znakiem towarowym – case nr 2

Zabezpieczenie roszczenia o zaniechanie naruszeń prawa co do swej treści może nie różnić się od merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, o ile uprawniony wykaże, że bez takiego zabezpieczenia narażony będzie na szkodę lub inne niekorzystne skutki. Jest to szczególny przejaw interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Postanowienie SA w Poznaniu z dnia 30.10.2012 r., I ACz 1878/12, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

Przesłanki zabezpieczenia polegającego na zakazie publikacji w sprawach o ochronę dóbr osobistych – case nr 3

Art. 755 § 2 ustawy z dnia 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) jest niezgodny z art. 14 oraz art. 54 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP przez to, że nie określa ram czasowych na zabezpieczenie polegające na zakazie publikacji w sprawach przeciwko środkom społecznego przekazu o ochronę dóbr osobistych.

Wyrok TK z dnia 9.11.2010 r., K 13/07, OTK-A 2010, Nr 9, poz. 98, Dz.U. z 2010 r., Nr 217, poz. 1435.

Zakaz publikacji w serwisie internetowym jako zabezpieczenie roszczenia o ochronę dóbr osobistych osoby prawnej – case nr 4

Choć zakaz publikacji winien być rozumiany szeroko i dotyczy wszelkich środków masowego przekazu, a więc także publikacji w sieci Internet, jednakże ów środek należy wiązać z rozpowszechnianiem pewnego utworu, opracowania, tekstu. Nie znajduje uzasadnienia rozszerzanie tego zakazu na komentarze internautów formułowane ad hoc, będące wyrazem subiektywnej oceny ich autorów na temat określonych zjawisk czy zachowań.

Postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 8.2.2013 r., I ACz 181/13, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

Zabezpieczenie roszczeń z zakresu praw autorskich – case 5

Zasada proporcjonalności wyrażona w art. 8 dyrektywy 2004/48/WE inkorporowana również w art. 80 ust. 1 pkt 3 prawa autorskiego oznacza, że o udzieleniu informacji oraz zakresie objętych nią danych, w szczególności danych osobowych, sąd orzeka z uwzględnieniem wagi oraz skali naruszenia autorskich praw majątkowych twórcy, przede wszystkim przez pryzmat działania osób naruszających to prawo, w celach zarobkowych.

Postanowienie SA w Białymstoku z dnia 7.2.2013 r., I ACz 114/13, LEX nr 1305929.

Zabezpieczenie roszczeń o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności – *case* nr 6

Wobec uchylecia art. 834 § 4 KPC nie istnieje obecnie regulacja szczególna dotycząca zabezpieczenia powództw przeciwegzekucyjnych. Oznacza to brak ograniczeń co do sposobu ich zabezpieczenia, poza ogólnymi zasadami wynikającymi z art. 755 § 1 i art. 7301 § 3 KPC.

Postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 21.6.2012 r., I ACz 993/12, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

.Zabezpieczenia roszczenia o upoważnienie do wykonania zastępczego – case nr 7

Istotą zastępczego wykonania jest podjęcie przez wierzyciela czynności zmierzających do wykonania zobowiązania zgodnie z jego treścią. W tym też przejawia się cel postępowania, którego przedmiotem będzie zgłoszone przez wnioskodawców roszczenie.

Sama zaś kwestia uzyskania od obowiązanego zwrotu kosztów przeprowadzonych prac nie stanowi przedmiotu tego postępowania.

Dopiero z chwilą wykonania przez wierzyciela czynności, do jakich został umocowany przez sąd, zobowiązanie dłużnika do spełnienia świadczenia zamienia się w obowiązek zwrotu kosztów poniesionych przez wierzyciela.

Postanowienie SA w Krakowie z dnia 3.9.2012 r., I ACz 1198/12, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.

Zabezpieczenia roszczenia o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały organów spółki kapitałowej – *case* nr 8

Dopuszczalne jest zabezpieczenie roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przez zawieszenie postępowania rejestrowego dotyczącego wpisu zmian na podstawie tej uchwały.

Uchwała SN z dnia 21.7.2010 r., III CZP 49/10, OSNC 2011, Nr 1, poz. 7.

Zabezpieczenie roszczeń z zakresu prawa geologicznego i górniczego – *case* nr 9

Nowacyjne zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych co do swej treści może nie różnić się od merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, o ile uprawniony uprawdopodobni, że bez takiego zabezpieczenia narażony będzie na szkodę albo inne niekorzystne skutki. Konieczność odwrócenia szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków jest szczególnym przejawem interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Postanowienie SA w Poznaniu z dnia 6.5.2013 r., ACz 766/13, LEX nr 1313388.

Uprawdopodobnienie roszczenia jako przesłanka udzielenia zabezpieczenia – *case nr 10*

Przepis art. 730 § 1 KPC wymienia dwie przesłanki udzielenia zabezpieczenia, a mianowicie istnienie roszczenia oraz istnienie interesu prawnego w zabezpieczeniu, przy czym obie te przesłanki powinny być uprawdopodobnione. Uprawdopodobnienie roszczenia przez wnioskodawcę oznacza przytoczenie takich okoliczności, z których będzie wynikać, że roszczenie mu przysługuje, a okoliczności te będą przez niego uprawdopodobnione. Można zatem powiedzieć, że przesłanka ta będzie spełniona, jeśli wnioskodawca przedstawi materiał, niekoniecznie spełniający wymogi stawiane przez przepisy o postępowaniu dowodowym, z którego można jednak wynieść ze znacznym stopniem prawdopodobieństwa, że roszczenie rzeczywiście istnieje (por. art. 243 KPC).

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie - I Wydział Cywilny z dnia 27 grudnia 2013 r. I ACz 984/13, LEGALIS nr 804493.

Zabezpieczenie powództwa o ustalenie nieważności umowy sprzedaży nieruchomości – *case* nr 11

Powództwo o ustalenie przez sąd nieważności umowy sprzedaży nieruchomości wyłudzonej od właściciela pod pozorem przewłaszczenia na zabezpieczenie udzielonej pożyczki może zostać zabezpieczone poprzez ustanowienie zakazu zbywania i dalszego obciążania nieruchomości (art. 730 KPC).

Postanowienie
Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - I Wydział Cywilny
z dnia 13 lutego 2013 r.
I ACz 227/13, LEGALIS nr 740276.

Obowiązki sądu w postępowaniu zabezpieczającym dot. roszczenia o uchylenie uchwał zgromadzenia wspólników spółki mających na celu pokrzywdzenie wspólnika – case nr 12

Z mocy art. 249 § 1 KSH do obowiązków sądu należy ocena, czy zaskarżone uchwały nie godzą w interesy spółki lub nie mają na celu pokrzywdzenia wspólnika, w tym także z punktu widzenia ekonomicznego. W tym kontekście dopuszczalne jest zabezpieczenie roszczenia o uchylenie uchwał zgromadzenia wspólników spółki mających na celu pokrzywdzenie wspólnika poprzez wstrzymanie ich wykonania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o ich uchylenie oraz zawieszenie postępowania rejestrowego w przedmiocie dokonania wpisu zmian wynikających z zaskarżonych uchwał (art. 730 § 1 KPC).

Postanowienie

Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - I Wydział Cywilny
z dnia 12 lutego 2013 r.
I ACz 2175/12, LEGALIS nr 730572.

Przesłanki uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie powództwa – *case* nr 13

Nie budzi wątpliwości, że przyczynami zagrażającymi w poważnym stopniu osiągnięciem celu postępowania cywilnego, jest zła kondycja finansowa dłużnika przejawiająca się w zaprzestaniu regulowania zobowiązań, wyzbywaniu się majątku, ograniczeniu zakresu działalności, zaciąganiu pożyczek lub kredytów zabezpieczonych majątkiem i zachwianie możliwości ich spłaty itp.

Postanowienie
Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie - I Wydział Cywilny
z dnia 14 września 2012 r.
I ACz 623/12, LEGALIS nr 712199.

Zabezpieczenie powództwa ze skargi pauliańskiej– *case* nr 14

W celu zabezpieczenia powództwa ze skargi pauliańskiej (art. 527 KC) nie jest dopuszczalne ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości pozwanej osoby trzeciej.

Postanowienie
Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 21 listopada 1996 r.
I ACz 867/96, LEGALIS nr 34146.

Zabezpieczenie powództwa ze skargi pauliańskiej– *case* nr 14

W celu zabezpieczenia powództwa ze skargi pauliańskiej (art. 527 KC) nie jest dopuszczalne ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości pozwanej osoby trzeciej.

Postanowienie
Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 21 listopada 1996 r.
I ACz 867/96, LEGALIS nr 34146.

Kazus 1:

sprawa z powództwa : Ata Sport Sp. z o.o. we Wrocławiu.

przeciwko: Max Kowal prowadzący działalność w Wałbrzychu

o zapłatę 13.723,08 zł

Zadanie:

- *zabezpieczyć powództwo powoda Ata Sport Sp. z o.o. we Wrocławiu o zapłatę do kwoty 13.723,08 zł poprzez:*
  1. *zajęcie wierzytelności pieniężnych przysługujących pozwanemu Max Kowalowi od ELVIS S.A. w Radomiu z tytułu umowy o roboty budowlane nr 555 z dnia 29.01.2014r na zadanie pn. „Budowa hali magazynowej”*
  2. *Zajęcie środków pieniężnych pozwanego Max Kowal na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) Bank (...) Oddział w Wałbrzychu o numerze : 10 2040 5060 4030.*

Podstawa prawna wniosku: [art. 730¹](#), [art. 731 kpc](#), [art. 747 pkt.1 kpc](#) oraz [art. 738 kpc](#) i [734 kpc](#).

Kazus 1:

Przeciwko pozwanemu toczy się 7 postępowań egzekucyjnych w tym z wniosku Dyrektora ZUS, Oddział w Radomiu oraz Naczelnika US w Wałbrzychu w sumie na kwotę 114.537,29 zł.

Co do pozostałych wierzycieli wiadomym jest, że dochodzone wierzytelności dotyczą kwot: 15.849,70 zł – Nakaz zapłaty, 4.102,25 zł wyrok zaoczny oraz 7.321,93 zł tytułem zaległych alimentów.

Kazus 2:

XXX spółka z.o.o. z/s w Warszawie reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wnosila o zasądzenie od pozwanych Anny i Pawła małżonków Nowak kwoty 2.600 zł. tytułem nieuiszczonej ceny za nabyte przez małżonków Nowak panele podłogowe. Do pozwu dołączona została faktura opiewająca na dochodzoną przez powódkę kwotę, zaakceptowana przez pozwanych. Powodowa spółka przed wytoczeniem powództwa chciała rozwiązać spór na drodze polubownej. Spółka wysłała pracownika Pawła Nowaka do miejsca zamieszkania pozwanych w celu doręczenia wezwania do zapłaty oraz ustalenia warunków spłaty zadłużenia. Paweł Nowak w mieszkaniu pozwanych zauważył pisma od komornika z żądaniem spłaty zaległości wobec innych wierzycieli.